

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Ε΄

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 7 του Γενναίου 1907

ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 229

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΨΥΧΑΡΗΣ. 'Η έρωστη δούλα (συνέχεια).
Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ. Μιά αλήθεια.
Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ. 'Από τὰ έρωτικά τραγούδια του 'Α-
μαρου (μετάφρ από τὰ Σανσκριτικά).
Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ. Γλωσσολογικά.
Ν. ΒΕΗΣ. Παρατήρησεις και διορθώματα σε Βυζαντινό
δημοτικό τραγούδι.
Ζ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ. Τετραετία επαναστάτου
Μ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ. 'Από τή Ζωή—'Ο Κοσμάς.
Α. ΣΙΓΑΝΟΣ. Θεατρικές πινακίδες.
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Μ. Γλητός, Θ. Κατραπάνης, Λόγγαριν.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—Ο,ΤΙ ΘΕ
ΛΕΤΕ—ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΜΙΑ ΑΛΗΘΕΙΑ

'Ενα άφράκι του κ. Παλαμά, που τυπώθηκε στην 'Α-
κρόπολη της Τετράδης, το ξανατυπώνουμε και μεις εδώ.
'Ανάμεσα σε τόσο έθνικό αέρα που φυσήκανε οι επιφα-
νείς μας από τις στήλες τῶ ημεριδώνε, για μπουναμάδες
τάχα πρωτοχρονιάτικους στο έθνος, ξεχωρίζει το άθρο του
Παλαμά, όχι μονάχα γιατί είναι όμορφογραμμένο, αλλά και
γιατί μάς δείχνει τι αληθινά μάς λείπει και τι πρέπει να-
ποχτήσουμε για να ανθρωπιστούμε και να προκόψουμε ως
'Εθνος.

'Όσο περισσότερο σέβασαι το λόγο, τόσο πρέπει
να τὰ μετράς τὰ λόγια σου, και να μὴ μιλής για
όλα, παρά για κείνα μόνο που έχεις τή συνείδηση
πώς τὰ ξέρεις όπωσδήποτε, και πως μπορείς, εν ά-
νάγκη, να τὰ παραστήσης όχι με γενικά μόνο και
μή παχειά μιλήματα.

Για τοῦτο δέν αίσθάνομαι τόν έαυτό μου άρκετό
να δώσω μαθήματα σε Κυβέρνηση και σε Βουλὴ για
ζητήματα που δέν τὰ μελέτησα χωριστά, σοβαρά
και επίμονα.

'Όμως ξέρω πως όποια μέτρα κι' αν χρειάζονται,
να νομοθετηθουν αδια να αντιμετωπισωμεν τόν άπει-
λόντα ήμας μέγαν έθνικόν κίνδυνον», τὰ μέτρα
αυτά πρέπει να κυνηγηθουν όχι μοναχικά, αποκλει-
στικά, και με νευρικά τινάγματα, αλλά σοφά και
συστηματικά ώργανωμένα, σε άρμονικό σύνολο, και
βαλμένα το καθένα στην τάξη του τήν ιεραρχική.

'Η μεγάλη του καιρού μας δέσποινα είναι ή 'Ε-
πιστήμη. Και τήν Πολιτική, όσο και αν ύποτάσσων-
ται δυσκολότερα στην έρευνα τὰ ήθικά φαινόμενα,
έπιστημονικοί νόμοι ή τήν οδηγούν, αν θέλη πραγ-
ματικά να ένεργή, και όχι μοναχά να ρητορεύη.

Και άπορώ, με όλη μου τήν άμάθεια, τι θά μπο-
ρούσε να ώφελήσει στρατιωτικό δυνάμωμα το 'Εθνος,
αν άγνάντια με τόν 'Ελληνα στρατιώτη και μαζί
μ' αυτόν και σε κάποια και προτήτερ' άπ' αυτόν,
δέν άγωνιστή και ή Πολιτεία να καλητερέψη και να

τονώσει, ανάλογα, σε όλους τούς πολιτειακούς και
τούς κοινωνικούς κύκλους, τόν 'Ελληνα πολίτη, τόν
'Ελληνα έργατή, τόν 'Ελληνα άνθρωπο, και τή σκέ-
ψη και τήν ένεργεια του έλληνικού νου σε κάθε τι.

Νομίζω πως ο κυβερνήτης πρέπει να τὰ βλέπη
όλα μαζί και να σχεδιάζη σε πλατύτατη κλίμακα
τόν άνακτορωτικό του χάρτη, άκείριο' όμως πρέπει,
στήν έφαρμογή, με τήν άράδα ν' αρχίζει από τὰ
πλέον βιαστικά, δηλονότι από το 'Αλφα. Πιστεύω,
σάν άπλός στρατιώτης του Λόγου που είμαι, πως
μπορώ, με τήν εύκαιρία που μου δίνει ή 'Ακρόπο-
λη», να μεγαλοφωνήσω τοῦτο :

Το 'Αλφα στην περίπτωση αυτή είναι ή έπίση-
μη Παιδεία. Ν' αρχίσουμε άπ' αυτή. 'Ο στρατιώ-
της όσο κι' αν είναι τέλειχ πολεμική μηχανή, αν
δέν είναι κι' άνθρωπος, πάντα μισός κι' ανήμπορος
θα στέκη. 'Η Παιδεία μας χρειάζεται να κοιταχτή
και να παρακοιταχτή. Και δέν είναι δυνατή καμ-
μιά σωτήρια και ώφέλιμη όπωσδήποτε άλλαγή, αν
δέν αρχίση ή άλλαγή, και στον κλάδο τοῦτο, από
το 'Αλφα πάλι. Και το 'Αλφα είναι το γλωσσικό
μας σύστημα. Και το σύστημα αυτό χρειάζεται ρι-
ζική μεταβολή.

'Ανίσως και δέν έννοηθῇ ή σημαντικώτατη αυ-
τή ανάγκη, πρώτα κι' άπ' όλα για τήν έθνική προ-
κοπή, φοβόμαι πως είναι χαμένα τὰ λόγια και χα-
μένα τὰ κινήματα και τών πιδ καλοπροαίρετων πο-
λιτευτών, δημοσιολόγων, έπιστημόνων και φιλόλογων
για τὰ εκπαιδευτικά μας τὰ ζητήματα.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΕΡΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΑΜΑΡΟΥ

1.

Βλέποντας πως στην κάμτη μόνι τους έχουν μείνει
'Ανατηκόνεται σιγά λιγάκι από τήν κλίνη,
Κι' ώρες πολλές ή κορσισά το πρόσωπο του άντρός της.
Τηράζει, πως δέν ξύπνησε καμόνετα ο καλός της.
Και τότες δίχως συστολή τότε φιλεί μ' άγάπη,
Μά βλέπει πως οι τρίχες του τσουτσούρωσαν(1) έντράπη
Και σκύφει το κεφάλι της' και ο άγαπημένος τώρα
Τήν άγκαλιάζει και γελά και τῆ φιλεί πολλώπαρα.

2.

'Γιατί, ή κουτή, σάν ήθελε φίλημα να μου δώκει
'Ο άφέντης της' ανίσας μου, το στόμα άπόδω όπκει
'Ερριχνα και δέν κοιτάξα μήτε το πρόσωπό του ;
Γιατί δε σφιχαγκάλιζα κ'έγώ τόν τραχηλό του ;
Για ποιά όφορη δέν τούκρινα» —Κ'ένω έτσι συλλογιέται
Μετανοιωμένη ή κορσισά μονήχη της λυπείται
Για τὰ σκληρά φερσίματα' κ' ή τρυφερή νοιάει
'Όλην τή γλύκα του έρωτα που στην καρδιά γρικαίει.

1) Οι 'Ινδοί πιστεύουν πως οι τρίχες άνασηκόνοντα,
άπό έρωτική συγκίνηση.

3.

«Όσο κι' ή θέλει ο 'Ερωτας τὰ μέλη μου ως λιγναίνει,
Κι' ως μου ραγίζεται ή καρδιά, κι' ως σπάζει, άγαπημένη,
Δέν πρέπει πλιά ν' ανταμωθώ μ' αυτόν τόν έρωτάρη,
Τῆς άστατης άγάπης του δε θέλω πλιά τή χάρη».
'Ετσι μιλούσε ή κορσισά, κ' ένω τὰ λόγια ρίχνει
Παθητικά και το τρανό το κίκιωμα της δείχνει,
'Ανήσυχη παρατηρεί ξετάζοντας τή στράτα,
'Α θά ξανάρθει ο ποθητός τηράζει ή έλαφομάτα.

4.

Πώς, σάν ο φίλος με τηρά και μου μιλεί με πόθο,
Γένονται όλα τὰ μέλη μου μάτια κι'αυτιά; — Δέ νοιώθω.

5.

Τους περασμένους τούς καιρούς όταν στο νου μου βάλω,
'Όταν σκεφτώ πως τῆς φιλιές το σέβας το μεγάλο
'Εχάθηκα, κ' έσβύστηκεν ή κάθε καλωσύνη,
Πώς οι δεσμοί τῆς έρωτικής όπόλειψαν και κείνοι,
Σα συλλογιόμυ πως περνά, συντρόφισσα από μπρός μου
Σαν ένας από τούς πολλούς ανθρώπους κι' ο άνθρωπος μου,
Να καταλάβω δε μπορώ για ποιά όφορη ή καρδιά μου
Δέν πιάναζε έκπτε φορές μέσα στα σωθικά μου.

6.

Μ' έζύγωσε ο έρωτάρης μου ντυμένος με τὰ ρούχα
Τῆς φιλενάδας μου, ένω πριν, γιατί είχε φταίξει τοῦχα
Προσάξει στο κρεββάτι του μονάχος να πλαγιάσει.
Μ' έγέλασε κ' έμπόρεσε πάλε να μ' άγκαλιάσει.
Κι' άγρίκησε στα σπλάχνα μου πως ήθελα μαζί του
'Ερωτικά ν' ανταμωθώ, και του το λέω στ' αῖτί του.
'Ο,τι ζητῆς δε δύναμαι να κάμω μ' άπαντάει
Και στατικώς φιλώντας με πάρα πολύ γελάει.
Σ' αυτόν τόν τρόπο έπίτυχεν άπόψε προς το βράδι
Να μ' άπατήσει ο πονηρός, σάν ήρθε το σκοτάδι.

7.

«Μας ξεχωρίζουν έκπτε τράφοι και δάση κι' όρη
Και λαγαρείς και δε μπορεί μήτε με κόπο ή κόρη
'Η ποθητή μου νέρχεται για να με ξαγναντίσει».
'Ετσι μιλεί, κι' αληθινούς τούς λόγους του γνωρίζει
Κι' όμως τεντώνει το λαιμό, και τούρανού μιάν άκρη
Τηράζει (και το βλέμμα του θολώνει από τὸ δάκρυ)
'Ο ταξειδιώτης σκεπτικός που τού σκεπαζει ή σκόνη
Τὰ κουρασμένα πόδια του, κ' ή πίκρα τότες λιώνει

Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

'Ενας ποιητής από τήν Πόλη, άποκαταστημένος από
χρόνια στο Παρίσι, ο 'Αδόλφος Ταλάσσος, έβγαλε τὰ ποιή-
ματά του «'Ανατολίτικα τραγούδια τῆς άγάπης», γραμ-
μένα γαλλικά, και τονισμένα σε χαριτωμένη μουσική από
έναν Παριζιάνο μουσικό. 'Η ιδέα είναι πολύ όμορφη και
πολύ πραχτική.

Σ' ένα έμπορικό (άπό τὰ καλά).
'Η κ. Περιστεράκη. Να μου δώσετε μεταξωτό τῆς
τελερταίας μόδας, χρώμα ουράνι. Θέλω να μου δώσετε
αῖτι από τὰ τελερταία.
'Ο υπάλληλος. 'Ορίστε, Κυρία' άφτε είναι τὸ πιδ τε-
λερταίο και τὸ πιδ καλό πράμα που λάβαμε από τήν ...
Αγγλία.
'Η κυρία. Και δέν κόβει το χρώμα του στον ήλιο ;
'Ο υπάλληλος. Σας το δίνω, κυρία μου, έγγυημένο,
Από πέρις το καλοκαίρι τῶχα στη μόστρα και τίποτις δέν
έπαθα.
'Η κυρία. Κόψε μου δέκα πήχες.